اگر کسانی را دیدی که در دل‌های شان کجی است برای فتنه انگیزی و تاویل نادرست از آیات متشابه پیروی می‌کنند، آنان کسانی اند که الله متعال ذکر کرده است، پس برحذر باش

از عایشه رضی الله عنها روایت است که فرمود: رسول الله صلی الله علیه وسلم این آیت را تلاوت فرمود: {هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ مِنْهُ آيَاتٌ مُحْكَمَاتٌ هُنَّ أُمُّ الْكِتَابِ وَأُخَرُ مُتَشَابِهَاتٌ فَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ ابْتِغَاءَ الْفِتْنَةِ وَابْتِغَاءَ تَأْوِيلِهِ، وَمَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلَّا اللَّهُ، وَالرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ يَقُولُونَ آمَنَّا بِهِ كُلٌّ مِنْ عِنْدِ رَبِّنَا وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ} [آل عمران: 7]. (الله) آن ذاتی است که قرآن را بر تو نازل کرد که بعضی آن آیاتی محکم است که مفهوم آن واضح و روشن است، و آنها اصل قرآن است (که دیگر آیات در روشنی آن فهمیده می‌شود) و بعضی از آن «متشابهات» هستند (که مفهوم آن مشتبه و مخفی است و احتمال معانی دیگری هم دارند)، اما کسانی که در دل‌های شان کجی است برای فتنه انگیزی و تاویل نادرست از آیات متشابه پیروی می‌کنند، در حالیکه مفهوم متشابه را به جز الله کسی نمی‌داند. و علمای راسخ در علم می‌گویند: به آن ایمان آوردیم (چون) همه قرآن (محکم و متشابه) از نزد پروردگارما است، و پند نمی‌گیرد (از تعلیمات قرآن) مگر صاحبان عقل و خرد. فرمود: رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: «اگر کسانی را دیدی که در دل‌های شان کجی است برای فتنه انگیزی و تاویل نادرست از آیات متشابه پیروی می‌کنند، آنان کسانی اند که الله متعال ذکر کرده است، پس برحذر باش».

[صحیح] [متفق علیه]

رسول الله صلی الله علیه وسلم این آیه را تلاوت نمود: {هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ مِنْهُ آيَاتٌ مُحْكَمَاتٌ هُنَّ أُمُّ الْكِتَابِ وَأُخَرُ مُتَشَابِهَاتٌ فَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ ابْتِغَاءَ الْفِتْنَةِ وَابْتِغَاءَ تَأْوِيلِهِ وَمَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلَّا اللَّهُ وَالرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ يَقُولُونَ آمَنَّا بِهِ كُلٌّ مِنْ عِنْدِ رَبِّنَا وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ}، و در آن الله سبحان فرموده است که اوست که قرآن را بر پیامبرش نازل کرد، که در آن آیات با دلالت های روشن است، با احکام معلوم که در آن التباس وجود ندارد، که آن اصل و مرجع کتاب است، و در صورت اختلاف همان مرجع است، و در میان آن آیت هایی است که دربر گیرنده بیش از یک معنا می باشد، که معنای آن نزد برخی مردم خلط می شود، و یا گمان می کنند که بین آن و آیت دیگر تناقض وجود دارد، سپس الله متعال تعامل مردم را با این آیت ها بیان نمود، پس کسانی که دلهایشان از سوی حق میلان دارند و محکم - قاطع- را رها کرده و متشابه و احتمالی را می‌گیرند، و می خواهند شبهه را ایجاد و مردم را گمراه کنند، و با این کار می خواهند آیت ها را مطابق خواسته‌های خود تفسیر کنند، و اما راسخان در علم، این متشابه را می‌دانند و آن را به محکم -قاطع- راجع می کنند، و به آن باور می داشته باشند که آن جانب الله سبحانه و تعالی است، و هرگز قابل خلط و تعارض نیست، اما از آن تذکر و موعظه نمی گیرند مگر صاحبان عقل سلیم. سپس پیامبر صلی الله علیه وسلم به مادر مؤمنان عایشه رضی الله عنها فرمود که اگر کسانی را که از متشابه پیروی می کنند ببیند، آنها کسانی هستند که الله متعال در این قول خود از آنها نام برده است: {فأما الذين في قلوبهم زيغ} پس از آنها برحذر باشید و به سخنانشان گوش ندهید.

http://sunnah.global/hadeeth/prs/show/65062